

SVENSK MILJÖBAS

Föreningen Svensk Miljöbas
Dokumentnamn: Svensk Miljöbas kravstandard
Upprättat datum: 2013-11-22
Uppdaterat datum: 2013-11-22

Svensk Miljöbas kravstandard (3:2013)

Utfärdare – Revisorer – Verksamheter

Antagen den 22 november 2013

SVENSK MILJÖBAS

Innehåll

Inledning	4
Utfärdare.....	4
Revisorer	4
Verksamheter.....	4
Definitioner och begrepp i standarden	5
1. Krav på Utfärdare.....	6
1.1 Allmänt	6
1.2 Revision av utfärdarens metod	6
1.3 Revisionsinstruktion	6
1.4 Tillämpningsrevision	6
1.5 Utfärdande av Miljödiplom	7
1.6 Rapportering	7
1.7 Revision av verksamheter	7
1.8 Information och erfarenhetsutbyte	7
2. Krav på revisorer	8
2.1 Allmänt	8
2.2 Grundutbildning och erfarenhet	8
2.3 Särskild kompetens	8
2.4 Upprätthållande av kompetens	8
2.5 Rapportering	9
2.6 Återkallande av godkännande	9
3. Krav på verksamheter	9
3.1 Allmänt	9
3.2 Miljöansvarig.....	9
3.3 Miljöutredning	9
3.4 Miljöpolicy, miljömål och handlingsplaner	10
3.5 Rutiner och/eller instruktioner	10
3.6 Lagkrav	10
3.7 Nödlägesberedskap.....	11
3.8 Utbildningsbehov och kompetenskrav.....	11
3.9 Egen uppföljning och ständig förbättring.....	11
3.10 Intern och extern kommunikation	11
3.11 Ledningens genomgång	12
3.12 Revision	12

Inledning

Föreningen Svensk Miljöbas bildades för att minska miljöbelastningen från verksamheter och för att skapa en gemensam bas/kravnivå/grund för olika miljödiplomeringsmodeller i Sverige. Svensk Miljöbas kravstandard tillgodoser mindre verksamheters behov av att kunna uppvisa ett dokumenterat och väl fungerande miljöarbete inför beställare och andra intressenter.

Svensk Miljöbas kravstandard publicerades första gången den 5 december 2005. Denna version av standarden är den tredje och den antogs av föreningen den 22 november 2013. Standarden börjar gälla 1 januari 2014 och den ska vara implementerad i utfärdares metod senast den 31 december 2014. Svensk Miljöbas kravstandard ses över och uppdateras vart tredje år. Föreningen Svensk Miljöbas har tolkningsrätt gällande kraven i denna standard.

Nedan beskrivs översiktligt de tre delarna i kravstandardens som finns framtagna för utfärdare, revisorer och verksamheter. En fjärde del som avser miljödiplomering av event är under framtagning och kommer komplettera standarden framöver.

Utfärdare

Kraven på utfärdare är framtagna för att säkerställa att de organisationer som utfärdar miljödiplom med Svensk Miljöbas logotyp arbetar långsiktigt och verkar för att Verksamheterna genomför konkreta miljöförbättrande åtgärder. Utfärdare av miljödiplom enligt Svensk Miljöbas ska säkerställa att dennes Metod följer kraven i sin helhet.

Revisorer

Kraven på revisorer är framtagna för att säkerställa att Svensk Miljöbas revisorer verkar för att verksamheten genomför konkreta miljöförbättringar, har kunskap om kraven i Svensk Miljöbas och följer god revisionssed.

Verksamheter

En verksamhet som avser att diplomeras enligt Svensk Miljöbas krav på verksamheter ska anlita en utfärdare som tillhandahåller en metod som är godkänd av Svensk Miljöbas. Verksamheter ska minst uppfylla Svensk Miljöbas krav på verksamheter. Utöver kravstandardens har enskilda utfärdare möjlighet att ställa och följa upp ytterligare krav på verksamheten.

Definitioner och begrepp

Certifikat: Verifierar att en utfärdare vid granskningstillfället uppfyller Svensk Miljöbas krav på utfärdare.

Indikator: Mätvärden som beskriver utveckling och förbättringar av miljöprestanda över tid.

Metod: Utfärdaren ska erbjuda en Metod i form av Utfärdarens skriftliga handledningsmaterial och praktiska stöd som vägleder en verksamhet i arbetet med att uppnå kraven i Svensk Miljöbas krav på verksamheter.

Metodansvarig: Utsedd person hos utfärdaren som ansvarar för dess metod.

Miljödiplom: Verifikat som styrker att en verksamhet vid revisionstillfället uppfyller Svensk Miljöbas krav på verksamheter.

Revisionsinstruktion: Utfärdarens skriftliga vägledning för revisorer.

Revisionsråd: En instans för frågor som gäller revisorer och revision, handläggning av ansökningar från revisorer inför godkännande av styrelsen och klagomål gällande revisorer och utfärdare.

Revisor: Person som är godkänd av Svensk Miljöbas att revidera verksamheter enligt Svensk Miljöbas krav på verksamheter.

Svensk Miljöbas: Föreningen Svensk Miljöbas eller dess kravstandard.

Tillämpningsrevision: Revision som genomförs av Utfärdaren gällande att diplomerade verksamheters miljöledningssystem motsvarar kraven i Svensk Miljöbas. Genomförs vanligtvis i samband med granskning.

Tredjepartsrevision: Revision utförd av revisor som inte varit delaktig vid implementering av miljöledningssystemet i den organisation som revideras. Tredjepartsrevision får inte genomföras av revisor som är ansluten till utfärdare eller till organisation som utfärdar miljödiplom i utfärdarens ställe för implementering. Tredjepartsrevisor ska vara godkänd Svensk Miljöbas revisor.

Utfärdare: Av Svensk Miljöbas godkänd medlem med rätt att utfärda miljödiplom med föreningens logotyp.

Verksamhet: Företag eller annan organisation som är, eller avser att bli, miljödiplomerad enligt Svensk Miljöbas krav på verksamheter.

1. Krav på Utfärdare

Utfärdare av miljödiplom enligt Svensk Miljöbas **ska**¹ uppfylla följande kravstandard på utfärdare.

1.1 Allmänt

Organisation som vill bli utfärdare av miljödiplom med Svensk Miljöbas logotyp **ska**²:

- vara medlem i föreningen
- lämna in ansökan om detta till Föreningen Svensk Miljöbas
- erbjuda en metod som underlättar införande av miljöledningssystem som uppfyller kraven i den nationella miljöledningsstandarden Svensk Miljöbas
- tillhandahålla en skriftlig revisionsinstruktion till revisorer
- utse en metodansvarig i organisationen.

1.2 Revision av utfärdarens metod

Utfärdarens metod **ska**³ granskas och godkännas.

Granskning **ska**⁴ ske vart femte år eller vid större förändringar av verksamheten.

Granskning **ska**⁵ utföras av två personer utsedda av Svensk Miljöbas styrelse.

Utfärdaren **ska**⁶ i samband med revision gentemot standarden, till Svensk Miljöbas redovisa hur metoden avses drivas de närmaste fem åren.

1.3 Revisionsinstruktion

Revisionsinstruktion **ska**⁷ innehålla:

- beskrivning av metod
- ytterligare krav som utfärdaren har utöver Svensk Miljöbas krav.

1.4 Tillämpningsrevision

Utfärdaren **ska**⁸ vid tillämpningsrevision tillhandahålla miljöledningsdokumentation för de verksamheter styrelsen efterfrågar.

1.5 Utfärdande av Miljödiplom

Utfärdaren **ska**⁹ efter godkänd revision dela ut miljödiplom som följer Svensk Miljöbas logotypmanual.

Utfärdaren **ska**¹⁰ återkalla miljödiplom om verksamheten visar sig bryta mot miljölagstiftningen eller andra relevanta krav.

Utfärdare kan utfärda miljödiplom tillsammans med samarbetspart där bådas logotyper får finnas med.

1.6 Rapportering

Utfärdare **ska**¹¹ till Svensk Miljöbas rapportera:

- vilka verksamheter som har gällande miljödiplom
- efterfrågade miljöförbättringar i miljödiplomerade verksamheter
- förändringar av den egna metoden
- av föreningen efterfrågade förändringar i den egna metoden efter revidering av kravstandard

1.7 Revision av verksamheter

Utfärdaren **ska**¹² se till att revision av verksamheten sker i enlighet med Svensk Miljöbas kravstandard.

Om verksamheten är spridd på flera fysiska enheter **ska**¹³ en plan för revision på samtliga platser upprättas.

1.8 Information och erfarenhetsutbyte

Utfärdaren **ska**¹⁴ ha information om sin metod tillgängligt på exempelvis en hemsida.

Utfärdare **ska**¹⁵ delge sina erfarenheter till andra medlemmar i Föreningen Svensk Miljöbas.

Metodansvarig för utfärdaren **ska**¹⁶ delta vid träffar för erfarenhetsutbyte anordnad av Svensk Miljöbas senast inom ett år efter godkännande och därefter minst vart femte år.

Om utfärdare anlitar och/eller samarbetar med andra aktörer gällande stöd gentemot verksamhet **ska**¹⁷ utfärdare tillse att dessa är insatta i dess Metod och i Svensk Miljöbas kravstandard.

2. Krav på revisorer

2.1 Allmänt

Revisor som vill bli godkänd av Svensk Miljöbas **ska**¹ lämna in ansökan om detta till Föreningen Svensk Miljöbas.

Revisor **ska**² uppfylla samtliga krav enligt Svensk Miljöbas krav på revisorer för att godkännas av Svensk Miljöbas styrelse.

Revisor **ska**³ kontrollera att verksamheten har uppfyllt Svensk Miljöbas krav på verksamheter för att miljödiplom ska kunna utfärdas.

2.2 Grundutbildning och erfarenhet

Revisor **ska**⁴ ha eftergymnasial utbildning inom miljöområdet.

Revisor **ska**⁵ ha:

- minst tre års arbetslivserfarenhet varav två års arbetslivserfarenhet inom miljöområdet
- deltagit vid minst fem externa revisioner av miljöledningssystem varav de tre senaste inte får vara äldre än två år
- deltagit i revisionsteknikutbildning om minst en dag och utbildningen ska vara godkänd av Svensk Miljöbas styrelse.

2.3 Särskild kompetens

Varje enskild revisor, oavsett organisationstillhörighet, **ska**⁶ ha deltagit i utbildning i Svensk Miljöbas kravstandard anordnad av Svensk Miljöbas.

2.4 Upprätthållande av kompetens

Revisor **ska**⁷:

- minst vart tredje år delta i utbildning i Svensk Miljöbas kravstandard anordnad av Svensk Miljöbas
- upprätthålla aktuell kunskap om Svensk Miljöbas kravstandard.

2.5 Rapportering

Revisor **ska**⁸ följa revisionsinstruktion från utfärdare samt lämna revisionsrapport till utfärdare och reviderad verksamhet.

2.6 Återkallande av godkännande

Om revisor visar sig olämplig eller inte längre uppfyller kraven i denna standard **ska**⁹ godkännandet återkallas.

3. Krav på verksamheter

3.1 Allmänt

Verksamhet som avser att miljödiplomeras enligt Svensk Miljöbas kravstandard **ska**¹ anlita en godkänd utfärdare.

3.2 Miljöansvarig

Verksamhetens ledning **ska**² utse miljöansvarig.

Ledningen **ska**³ tillsammans med miljöansvarig definiera dennes roll, ansvar och befogenheter.

3.3 Miljöutredning

Verksamheten **ska**⁴ ha en dokumenterad miljöutredning med följande innehåll:

Verksamhetsbeskrivning som innehåller:

- typ av verksamhet
- antal anställda
- de produkter/tjänster som produceras
- aktuellt miljöarbete och miljökompetens

Identifiering av miljöaspekter

Verksamheten **ska**⁵ identifiera sina miljöaspekter, positiva såväl som negativa, och bedöma vilken miljöpåverkan de har inom följande områden:

- användning av: energi, drivmedel, varor, tjänster, vatten och kemiska produkter
- utsläpp till luft, vatten och mark
- avfall

- verksamhetens produkter och tjänster
- buller, vibrationer och lukt.

Betydande miljöaspekter

Verksamheten **ska**⁶ utifrån miljöutredningen årligen fastställa vilka miljöaspekter som är betydande.

3.4 Miljöpolicy, miljömål och handlingsplaner

Verksamheten **ska**⁷ ha en dokumenterad miljöpolicy som speglar intentionerna och styr miljöarbetet.

Miljöpolicyen **ska**⁸:

- vara relevant i förhållande till verksamheten och dess betydande miljöaspekter
- innehålla ett löfte om ständig förbättring och förebyggande av förorening
- innehålla ett löfte om att följa den för verksamheten aktuella miljölagstiftningen
- vara vägledande för miljömålen
- vara väl förankrad hos ledningen, övriga medarbetare och andra som förväntas följa miljöpolicyen
- vara tillgänglig för allmänheten.

Verksamheten **ska**⁹ utifrån de betydande miljöaspekterna upprätta dokumenterade miljömål och handlingsplaner för hur målen ska uppnås.

Mål och handlingsplan **ska**¹⁰ vara möjliga att följa upp och verifiera.

Av handlingsplanen **ska**¹¹ framgå:

- hur målen ska uppnås
- vem som ansvarar för att de enskilda åtgärderna genomförs
- när genomförandet och uppföljningen av målen ska vara klart
- resursbehov för genomförandet av åtgärderna.

3.5 Rutiner och/eller instruktioner

Verksamheten **ska**¹² utvärdera behovet av rutiner och/eller instruktioner för att minska eller minimera sin miljöpåverkan från de betydande miljöaspekterna.

3.6 Lagkrav

Verksamheten **ska**¹³:

- följa gällande lagkrav eller andra krav från myndigheter inom miljöområdet
- dokumentera i en laglista hur miljölagar och övriga rättsregler som berör verksamheten inom miljöområdet följs.

Eventuella myndighetsförelägganden **ska**¹⁴ åtgärdas inom angiven tid.

3.7 Nödlägesberedskap

Verksamheten **ska**¹⁵ göra en bedömning av miljöriskerna och på lämpligt sätt förebygga eller planera för hur verksamheten skall agera om olycka eller tillbud inträffar.

3.8 Utbildningsbehov och kompetenskrav

Verksamhetens medarbetare **ska**¹⁶ ha lämplig kompetens för att kunna utföra sina arbetsuppgifter på ett miljömässigt riktigt sätt.

Verksamheten **ska**¹⁷ identifiera utbildningsbehovet inom den egna verksamheten och med detta som grund fastställa en dokumenterad utbildningsplan.

Ett grundkrav är att verksamhetens medarbetare och de som arbetar i verksamhetens ställe **ska**¹⁸ genomgå utbildning i grundläggande miljökunskap.

3.9 Egen uppföljning och ständig förbättring

Verksamheten **ska**¹⁹ en gång per år följa upp sitt miljöarbete, sammanställa och dokumentera de förändringar inom miljöarbetet som skett sedan föregående revision.

Verksamheten **ska**²⁰ vid revision visa att förbättringar skett genom det egna miljöarbetet.

Verksamheter med lokaler på olika fysiska platser och/eller med varierad verksamhet **ska**²¹ ha rutiner för att följa upp miljöarbetet i de olika verksamhetsdelarna.

3.10 Intern och extern kommunikation

Verksamhetens medarbetare och övriga intressenter **ska**²² informeras om verksamhetens miljöarbete.

Verksamheten **ska**²³ upprätta en berättelse som beskriver miljöarbetet och de förbättringar som skett över tid. Berättelsen ska vara tillgänglig för intressenter.

I berättelsen **ska**²⁴ för verksamheten relevanta indikatorer användas.

3.11 Ledningens genomgång

Verksamhetens ledning **ska**²⁵ årligen genomföra en utvärdering av miljöarbetet.

3.12 Revision

Revision **ska**²⁶ utföras av Svensk Miljöbas godkända revisorer.

Verksamheten **ska**²⁷ genomgå revision varje år under de första fyra åren och därefter minst vart annat år.

Verksamheten **ska**²⁸ genomgå tredjepartsrevision senast den andra revisionen och därefter minst var fjärde år.